

1 milyon Bağ-Kur emeklisi işyerlerini kapatıyor

Hükümetin işsizliği azaltmak üzere, yüzde 39'a varan oranda emeklilikte çalışanlardan sosyal güvenlik destek primi kesintisi getirmesi, 1 milyon Bağ-Kur emeklisini zorlayacak. Emekliler, şimdiden mali müşavirlere işyerlerini kapatma başvurusunda bulunuyorlar.

Kamuoyunda sosyal güvenlik reformu olarak adlandırılan ve 1 Ocak 2007'de yürürlüğe girecek 5510 sayılı yasayla emekli aylığı alan Bağ-Kur'lulara çok yüksek oranda sosyal güvenlik destek primi ödenmesi zorunluluğu getiriliyor. Bu kapsamdaki emeklilerin büyük bir kısmı şimdiden, mali müşavirlere işyerlerini kapatmak istediklerini beyan etmeye başladılar.

Hükümet yüksek sosyal güvenlik destek primiyle emekli çalıştırılmasının avantajlarının kaldırarak işsizliğin azaltılmasını düşünüyor. Ancak Bağ-Kur'luların sosyal güvenlik destek priminin artırılması beraberinde bir çok işyerinin kapanmasını da getireceği için işsizliğin artması bekleniyor. Aşağıdaki örneklerde yüksek sosyal güvenlik destek priminin yol açacağı kayıplar anlatılıyor.

I. 31.12.2006'YA KADAR GEÇERLİ OLAN DURUM

Halen yürürlükte olan mevzuata göre, Bağ-Kur'dan emekli aylığı alanlarla, Bağ-Kur dışındaki SSK, T.C. Emekli Sandığı ve Banka-Sigorta Şirketi-Oda ve Borsa sandıklarından emekli aylığı alanların tabi olduğu hükümler farklı.

ÖRNEK 1: Bağ-Kur'dan 500 YTL emekli aylığı alan ve limited şirket ortaklığı devam eden bir kişiye Bağ-Kur tarafından ödenen emekli aylığından yüzde 10 sosyal güvenlik destek primi kesilerek 450 YTL olarak ödeniyor.

ÖRNEK 2: SSK'dan emekli olup ayda 500 YTL emekli aylığı alan bir kişi, Bağ-Kur'lu olmasını gerektirecek bir faaliyette bulunursa (limited şirket ortağı ya da vergi mükellefi olursa) Bağ-Kur'un 12 inci basamağının gelir tutarının yüzde 10'u kadar 63 YTL sosyal güvenlik destek primini her ay Bağ-Kur'a ödemek zorundadır. Kendisinin SSK'dan aldığı 500.-YTL ise değişmeyecek.

II. 01.01.2007'DE YÜRÜRLÜĞE GİRECEK UYGULAMA

Emeklilik aylığı almakta iken 5510 sayılı Kanuna tâbi bir işte çalışanlara uygulanacak sosyal güvenlik destek primi oranı yüzde 33,5 ile yüzde 39 arasında değişen oranlarda uygulanacak. Bu çerçevede emekli 4/b'li (Bağ-Kur'lu) işveren olup işçi çalıştırıyorsa en yüksek ücret ödediği işçisinden daha az gelir beyan edemeyecektir.

ÖRNEK 3: Bugünkü tutarlar üzerinden ayda 531 YTL üzerinden bildirim yaparsa 178 YTL kadar Sosyal Güvenlik Destek Primi ödeyecek. Ayda 3.451 YTL kazandığını beyan ederse 1.156 YTL Sosyal Güvenlik Destek Primi ödeyecek.

ÖRNEK 4: Yine, emekli olup 400.-YTL emekli aylığı alan ve eşine ait limited şirkette yüzde 1 hissedar olan ve bu nedenle 4/b'li olan kişinin işyerinde çalıştırdığı mühendisine ayda 3000 YTL ücret ödüyorsa, emekli limited şirket ortasının ödeyeceği Sosyal Güvenlik Destek Primi tutarı aylık 1.005 YTL dir.

ÖRNEK 5: Bir diğer örneği ele alırsak, 375 YTL emekli aylığı alan ve esnafliğini sürdüren bir kişi en yüksek ücret ödediği işçisinin maaşı 600 YTL ücret alıyorsa ödeyeceği Sosyal Güvenlik Destek Primi tutarı aylık 201 YTL olacaktır.

ISMMMO BAŐKANI YAHYA ARIKAN'IN DEGERLENDIRMESI -

Yaklaşık 1 milyon kişi sosyal güvenlik kurumlarından emekli aylığı alıp da vergi mükellefiyeti, ticari faaliyet, şirket ortaklığı gibi faaliyetini sürdürüyor. Bu kişilerin asgari ücret ile asgari ücretin 6,5 kati (bugün için 531.-YTL ile 3.451.-YTL arasında) olmak koşuluyla her ay dilediği rakamdan beyan edeceği tutarın yüzde 33,5'u ve yüzde 39'undan sosyal güvenlik destek primi alınmasında bir üst sınır getirilmelidir.

şimdiden birçok işveren 2007 yılı gelmeden işyerini kapatmak istediğini mali müşavirlerine bildirmektedir. 1 Ocakta ciddi sorunlar çıkacaktır. Acil nlem alınmalıdır.

ÇÖZÜM: Emekli Bağ-Kur'lunun ödeyeceği sosyal güvenlik destek priminde emekli aylığının %33,5 ve %39'unu aşmayacağına ilişkin bir yasal düzenleme getirilmesidir. Aksi halde, işsizlige are olarak düşünülen bu uygulama işsizliği artıracaktır.

BAĞ-KUR EMEKLİLERİ İŞYERLERİNİ KAPATIYOR?

Kamuoyunda sosyal güvenlik reformu olarak adlandırılan ve 1 Ocak 2007'de yürürlüğe girecek 5510 sayılı yasayla emekli aylığı alan Bağ-Kur'lulara çok yüksek oranda sosyal güvenlik destek primi ödenmesi zorunluluğu getirilmektedir.

Her ne kadar emekli çalıştırılmasının avantajlarının kaldırılarak işsizliğin azaltılması düşünülmekteyse de, Bağ-Kur'luların sosyal güvenlik destek priminin artırılması beraberinde bir çok işyerinin kapanmasını da getireceği için işsizlik azalmayıp, artacaktır.

Emekli çalışanların ödediği sosyal güvenlik destek primi, emeklilik aylığına herhangi bir artış getirmemekte sadece bu sigortalılara, iş kazası veya meslek hastalığına uğraması halinde gerekli sigorta yardımları yapılmaktadır. Yani sosyal güvenlik destek primine tâbi olanlar hakkında, sadece iş kazası ve meslek hastalığı yardımları uygulanmaktadır.

1 Ocak 2007'den itibaren emekli aylığı alan ve ticari veya serbest meslek faaliyetlerini devam etmeleri veya daha sonra yeniden işe başlamaları durumunda ciddi oranlarda artışlar olacak. Aşağıda 1 Ocak 2007 öncesi ve sonrasındaki durum ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

I. 31.12.2006'YA KADAR GEÇERLİ OLAN DURUM

Halen yürürlükte olan mevzuata göre, Bağ-Kur'dan emekli aylığı alanlarla, Bağ-Kur dışındaki SSK, T.C. Emekli Sandığı ve Banka-Sigorta Şirketi-Oda ve Borsa sandıklarından emekli aylığı alanların tabi olduğu hükümler farklıdır.

A- Bağ-Kur'dan Emekli Olanların Bağ-Kur'a Sosyal Güvenlik Destek primi Ödemesi

01.01.2000 yılından geçerli olmak üzere Bağ-Kur'dan emeklilik (yaşlılık) aylığı bağlananların Bağ-Kur Kanunu kapsamında ticari veya serbest meslek faaliyetlerine devam etmeleri veya daha sonra yeniden işe başlamaları durumunda sosyal yardım zammı dahil olmak üzere her bir ay için (çalışmalarına son verdikleri ay dahil) % 10 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilmektedir.

Halen Bağ-Kur tarafından ödenen en düşük emekli aylığı yaklaşık 370.-YTL ve en yüksek de 1.185.-YTL'dir. Bu şekilde Bağ-Kur'dan emekli aylığı alan ve ticari faaliyetini sürdürenlerin aylıklarından her ay % 10 kesinti yapılmaktadır. Yaklaşık 300.000 Bağ-Kur emeklisinin maaşından 2006 yılında hesaplamalarımıza göre 150 milyon YTL civarında bir sosyal güvenlik destek primi kesintisi yapılacaktır.

ÖRNEK 1: Bağ-Kur'dan 500 YTL emekli aylığı alan ve limited şirket ortaklığı devam eden bir kişiye Bağ-Kur tarafından ödenen emekli aylığından yüzde 10 sosyal güvenlik destek primi kesilerek 450 YTL olarak ödenmektedir.

B-SSK, T.C. Emekli Sandığı veya Banka ve Oda-Borsalardan Emekli Olanların Bağ-Kur'a Sosyal Güvenlik Destek primi Ödemesi

Bağ-Kur dışındaki diğer sosyal güvenlik kurumlarından (SSK, T.C. Emekli Sandığı ve Banka-Sigorta Şirketi-Oda ve Borsa sandıklarından) emekli aylığı alan ve Bağ-Kur Kanunu kapsamında ticari veya serbest meslek faaliyetlerini devam ettirmeleri veya daha sonra yeniden işe başlamaları durumunda, çalışmaya başladıkları ayı takip eden aybaşından itibaren çalışmalarının sona erdiği ay dahil, Bağ-Kur Kanununa göre belirlenen 12 nci gelir basamağının (623,97.-YTL) %10'u oranında (63 YTL) destek primi ödemektedirler.

Bu şekilde çalışanların, SSK, T.C. Emekli Sandığı ve Banka-Sigorta Şirketi-Oda ve Borsa sandıklarından aldığı emekli aylığından bir kesinti yapılmamaktadır.

ÖRNEK 2: SSK'dan emekli olup ayda 500 YTL emekli aylığı alan bir kişi, Bağ-Kur'lu olmasını gerektirecek bir faaliyette bulunursa (limited şirket ortağı ya da vergi mükellefi olursa) Bağ-Kur'un 12 inci basamağının gelir tutarının yüzde 10'u kadar 63 YTL sosyal güvenlik destek primini her ay Bağ-Kur'a ödemek zorundadır. Kendisinin SSK'dan aldığı 500.-YTL ise değişmeyecektir.

II. 01.01.2007'DE YÜRÜRLÜĞE GİRECEK UYGULAMA

1 Ocak 2007'de yürürlüğe girecek 5510 sayılı yasa kapsamında sigortalı olanları üç statüde değerlendirmek mümkündür. SSK sigortalıları (4/a) kapsamında sigortalı olurken, Bağ-Kur sigortalıları (4/b) kapsamında ve T.C. Emekli Sandığına bağlı devlet memurları ise (4/c) kapsamında sigortalı sayılacaktır. 1 Ocak 2007'den itibaren emekli aylığı alan ve 4/b, (Bağ-Kur) kapsamında ticari veya serbest meslek faaliyetlerine devam edenler aynı hükümlere tabi olacaktır. Bağ-Kur ve diğer kurum emeklileri arasındaki farklılık ortadan kaldırılmaktadır.

Emeklilik aylığı almakta iken 5510 sayılı Kanuna tâbi bir işte çalışanlara uygulanacak sosyal güvenlik destek primi oranı 5510/81. maddesinin (a), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen prim oranlarının toplamı (%33,5 ile %39) kadar olup, işin tehlikesine göre %33,5 ile %39 arasında değişen oranlarda uygulanacaktır.

Hangi matrahın %33,5 ile %39'u arasında prim alınacağına ilişkin kamuoyunda farklı bilgiler bulunmaktadır. Sanki, Bağ-Kur'lunun tüm gelirinin %33,5 ile %39'u ya da KDV Matrahının %33,5 ile %39'u üzerinden sosyal güvenlik destek primi alınacağı gibi yanlış anlaşılmalarda vardır.

Daha önce Bağ-Kur'dan alınan aylığının %10'u ya da diğer sosyal güvenlik kurumlarından aylık alanlar için 12. basamağın %10'u oranında uygulanan Bağ-Kur sosyal güvenlik destek primi

oranı da önemli oranda artırılarak **%33,5 ile %39** arasında değişen oranlar üzerinden uygulanacaktır. Buna göre;

Bağ-Kur, SSK, T.C. Emekli Sandığı veya Banka ve Oda-Borsalardan Emekli Olanların 4/b'li (Bağ-Kur'lu) olup da, 5510 Sayılı Kanun'un 4/b maddesine tabi (Bağ-Kur'lu) olmasını gerektirecek bir faaliyette bulunan kişilerin (vergi mükellefiyeti, ticari faaliyet, şirket ortaklığı gibi), asgari ücret ile asgari ücretin 6,5 katı arasında olmak koşuluyla **her ay dilediği rakamdan** yüzde 33,5'u ve % 39'u arasında oranında (yaptığı işin tehlikesine göre değişmektedir) Sosyal Güvenlik Destek Primi ödemekle yükümlüdür. Ancak, emekli 4/b'li (Bağ-Kur'lu) işveren olup işçi çalıştırıyorsa en yüksek ücret ödediği işçisinden daha az gelir beyan edemeyecektir.

ÖRNEK 3: Bugünkü tutarlar üzerinden ayda 531 YTL üzerinden bildirim yaparsa 178 YTL kadar Sosyal Güvenlik Destek Primi ödeyecektir. Ayda 3.451 YTL. kazandığını beyan ederse 1.156 YTL Sosyal Güvenlik Destek Primi ödeyecektir.

ÖRNEK 4: Yine, emekli olup 400.-YTL emekli aylığı alan ve eşine ait limited şirkette % 1 hissedar olan ve bu nedenle 4/b'li olan kişinin işyerinde çalıştırdığı mühendisine ayda 3000 YTL ücret ödüyorsa, emekli limited şirket ortağının ödeyeceği Sosyal Güvenlik Destek Primi tutarı aylık 1.005 YTL dir.

ÖRNEK 5: Bir diğer örneği ele alırsak, 375 YTL emekli aylığı alan ve esnaflığını sürdüren bir kişi en yüksek ücret ödediği işçisinin maaşı 600 YTL ücret alıyorsa ödeyeceği Sosyal Güvenlik Destek Primi tutarı aylık 201 YTL olacaktır.

SONUC:

Yaklaşık 1 milyon kişi sosyal güvenlik kurumlarından emekli aylığı alıp da vergi mükellefiyeti, ticari faaliyet, şirket ortaklığı gibi faaliyetini sürdürmesinden dolayı 4/b'li (Bağ-Kur'lu) olması gereken kişi vardır. Bu kişilerin asgari ücret ile asgari ücretin 6,5 katı (bugün için 531.-YTL ile 3.451.-YTL arasında) olmak koşuluyla **her ay dilediği rakamdan** beyan edeceği tutarın yüzde **33,5'u ve % 39'undan sosyal güvenlik destek primi alınmasında **bir üst sınır** getirilmelidir.**

Şimdiden birçok işveren 2007 yılı gelmeden işyerini kapatmak istediğini mali müşavirlerine bildirmektedir. 1 Ocakta ciddi sorunlar çıkacaktır. Acil önlem alınmalıdır.

ÇÖZÜM: Emekli Bağ-Kur'lunun ödeyeceği sosyal güvenlik destek priminde emekli aylığının **%33,5 ve %39'unu aşmayacağına ilişkin bir yasal düzenleme getirilmelidir.**

Aksi halde, işsizliğe çare olarak düşünülen bu uygulama işsizliği artıracaktır.